

Hvilens pris

Ugens vers

"Skab et rent hjerte i mig, Gud, giv mig på ny en fast ånd!"
(Sl 51,12).

Introduktion

Mange mennesker virker desperate efter at finde en smule fred og ro. De er også villige til at betale for det. I mange storbyer er der internet-frie rum, som kan lejes på timebasis. Reglerne er strenge: ingen støj, ingen besøgende. Mennesker er villige til at betale for at kunne sidde i fred og kun tænke eller tage sig en lur. I mange lufthavne kan man leje sovekabiner. Støjreducerende høretelefoner er også meget populære. Der findes til og med lærredshætter, eller sammenklappelige private værn, som man kan trække ned over hovedet og kroppen for at få en kort pause på arbejdspladsen.

Sand hvile koster også noget. Selv om spindoktorerne inden for selvhjælpsmedierne ønsker at få os til at tro, at vi kan bestemme vores egen skæbne, og at hvile blot er et spørgsmål om valg og planlægning, indser vi, når vi skal være helt ærlige, at vi ikke er i stand til selv at skabe sand hvile for vores hjerte. Augustin, en af kirkefædrene i det fjerde århundrede, skrev kortfattet i sin berømte bog *Bekendelser*, da han tænkte over Guds nåde: "Du har skabt os til dig selv, og vores hjerter er hvileløse, indtil de finder hvile i dig."

I denne uge skal vi kort betragte Davids liv. Han omtales som manden efter Guds hjerte, og vi skal se, hvordan han opdagede, hvad Guds sande hvile koster.

Ugens tekster

- 2 Sam 11,1-27
- 2 Sam 12,1-23
- 1 Mos 3,1-8
- 1 Joh 1,9

Træt og udslidt

En mild forårsaften gik kong David hvileløst omkring på taget af sit palads. Han skulle have været sammen med sin hær på den anden side af Jordanfloden. Han skulle have ført Guds folk til sejr over ammonitterne og skaffet endelig fred til sit rige.

2 Sam 11,1-5

Fordi han ikke befandt sig der, hvor han burde have været, åbnede døren for fristelser sig for David. Læs beretningen. Hvad skete, og hvilken stor synd begik David?

David så en "meget smuk" kvinde, som var ved at tage bad. Hans syndige impulser overmandede ham den aften, og han lå med Batseba, som var gift med en af hans loyale hærførere. Som alle konger på den tid havde David absolut magt. Som konge behøvede han ikke at følge de regler, der styrede alle andre. Men den smertefulde beretning om Davids familie efter dette skelsættende øjeblik, minder os om det faktum, at selv som konge stod han ikke over Guds lov.

Loven er en beskyttelse, et værn, og da selv kongen bevægede sig uden for den, fik det frygtelige konsekvenser. Lige så snart David var trådt uden for Guds lovs grænser, begyndte han på alle områder at sit liv at mærke følgerne deraf. David troede, at hans lidenskabelige sidespring ikke var blevet opdaget. Men nu var Batseba gravid, og hendes mand var langt væk.

2 Sam 11,6-27

Hvordan forsøgte David at dække over sin synd?

Selv Davids mest udspekulerede planer om at få Urias hjem til sin kone Batseba mislykkedes. Urias var en mand med et uplettet omdømme, og han svarede på Davids slet skjulte antydninger: "Både arken og israelitterne og judæerne bor i grenhytter, og min herre Joab og dine mænd, herre konge, har slået lejr på den bare jord. Skulle jeg så tage hjem, spise og drikke og ligge med min kone?" (2 Sam 11,11). Til sidst tyr David i sin desperation til en arrangeret henrettelse for at dække over sin synd.

Til eftertanke

Det er svært at forestille sig, at David, som Gud havde givet så meget, kunne falde så dybt. Hvilken advarsel indeholder denne beretning for os alle, uanset hvem vi er?

En advarsel

Midt i et af de mørkeste øjeblikke i Davids liv er der gode nyheder: Gud sender sin profet. Natan og David kendte hinanden godt. Tidligere havde Natan rådgivet kong David med hensyn til hans planer om at bygge et tempel (2 Sam 7). Men nu kommer profeten med en helt anden opgave for kongen.

2 Sam 12,1-14

Hvorfor tror du, at Natan vælger at fortælle en historie i stedet for med det samme at udpege Davids synd og skam?

Natan vidste, hvad han skulle sige, og han sagde det på en måde, som David ville forstå. Han fortalte en historie, som David, den tidligere hyrde, kunne relatere til. Han kendte godt Davids stærke opfattelse af ret og ærlighed. Man kan sige, at Natan på en måde lagde en fælde for kongen, og David gik lige ind i den.

Da David uden at vide det udtalte sin egen dødsdom, sagde Natan til ham: "Du er manden!" (2 Sam 12,7). Man kan råbe det ud, og man kan anklage og pege en finger lige op i den andens ansigt, eller man kan udtrykke bekymring og omsorg. Natans ord må have været fulde af nåde. I det øjeblik følte David den smerte, som synd ofte medfører. Der gik et lys op for ham. Hans hjerte blev ramt.

2 Sam 12,13
Sl 51,6

Hvorfor siger David: "Jeg har syndet mod Herren" i stedet for: "Jeg har syndet mod Batseba" eller: "Jeg er en morder"?

David indså, at synd, som gør vores hjerte uroligt, først og fremmest er en krænkelse af Gud, Skaberen og Frelseren. Vi skader os selv, og vi skader andre. Vi påfører vores familie og menighed skam. Men i sidste ende skader vi Gud og slår endnu et søm ind i Golgatas hårde træ.

"Profetens irettesættelse greb Davids hjerte. Hans samvittighed blev vakt, og han så sin skyld i al dens hæslighed. Han angrede dybt for Gud. Med skælvende læber sagde han: 'Jeg har syndet mod Herren!' Alt det forkerte, som vi gør mod andre, falder tilbage på Gud. David havde begået en frygtelig synd mod både Urias og Batseba, og det pinte ham, men han havde syndet langt mere imod Gud" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 376).

Tilgivet og glemt?

Efter at David uden at vide det havde dømt sig selv (2 Sam 12,5-6), konfronterer Natan ham med, hvor alvorlig hans synd er. David blev sønderknust, og han bekender sin synd. Med det samme forsikrer Natan ham om, at "så tilgiver Herren din synd" (2 Sam 12,13). Der er ingen ventetid, når det gælder Guds tilgivelse. David behøver ikke at bevise, at han virkelige mener det, før tilgivelsen gives.

Men Natan, som allerede i 2 Sam 12,10-12 har forudsagt følgerne af Davids synd, fortsætter med at sige, at det barn, som skal fødes, kommer til at dø.

2 Sam 12,10-23

Hvad vil det sige, at Gud fjernede Davids synd? Viskede han bare tavlen ren? Har alle glemt, hvad der skete?

David må også have stillet de samme spørgsmål, når han så, hvordan hans verden faldt sammen. Babyen døde, hans familie er i totalt kaos (beretningerne om Amnon og Absalom er to gode eksempler på store familieproblemer), hans fremtid er uvis. Men på trods af følgerne af sin synd og dens store konsekvenser for uskyldige mennesker som fx Urias og den nyfødte baby begyndte David også at forstå, at Guds nåde vil dække over synden, og at alle syndens følger en dag vil blive udsløttet. I mellemtiden kan han i Guds nåde finde hvile for sin plagede samvittighed.

Sl 51,1-8

Hvad føler David, at han virkelig har brug for? Hvad længes han efter?

Salme 51 er et offentligt udtryk for, at David åbner sit hjerte og bekender sin synd. Davids råb om nåde appellerer til Guds trofaste kærlighed og hans store barmhjertighed. Han længes efter fornyelse. Når vi tænker over, hvad prisen er for hvile i Kristus, må vi først erkende, at vi har brug for hjælp udefra. Vi er syndere og har brug for en frelser. Vi erkender vores synd og råber til ham, som er den eneste, der kan vaske os, rense os og forny os. Når vi gør det, kan vi fatte mod. I David møder vi en ægteskabsbryder, en manipulator, en morder, en person, som overtrådte mindst fem af De Ti Bud. Han råber om hjælp og griber fat i løftet om Guds tilgivelse.

Til eftertanke

Hvis Gud tilgav David for det, han gjorde, hvilket håb er der da for dig?

Fornyelse

SI 51,9-14

Efter at David har bekendt sin synd uden at forsøge at undskylde den eller dække over den, går han videre med en anmodning til Gud. Hvad beder han om?

Da David udtrykker ønsket om at blive rensset med isop, bruger han et udtryk, der var velkendt for hver eneste israelit, som havde besøgt helligdommen. Han henviser til den rituelle renseshandling, som beskrives i Moseloven (3 Mos 14,4) og anerkender dermed offerets kraft – det offer, som en dag i fremtiden skulle bære verdens synd. David beder også om fryd og glæde. Er det ikke lidt dristigt, når man tænker på, hvor alvorlig hans synd var?

Måske kan denne omskrivning hjælpe: "Fortæl mig, at jeg er tilgivet, så jeg igen kan gå ind i helligdommen, hvor jeg kan høre fryden og glæden fra dem, der tilbeder der."

SI 51,13-14

Da Adam og Eva syndede, gemte de sig for Gud (1 Mos 3,8). Hvorfor tror du, at Davids bøn er så anderledes, selv efter at han havde syndet?

David ønsker ikke at miste bevidstheden om at leve i Guds nærvær. Han indser, at uden Helligånden er han magtesløs. Han ved, at ligeså let som han faldt i synd mht. Batseba, kan han komme til at synde igen. Hans selvtilid er knust.

David forstår, at fremtidig sejr ikke kommer fra ham selv. Den kan kun komme fra Gud, når han stoler helt og fuldt på ham.

Det sejrende kristenliv handler ikke om os selv. Det handler kun om Jesus. Vi længes efter hans nærhed, tørster efter hans Ånd og ønsker hans glæde og frelse. Vi har brug for hans hvile, som er en guddommelige nyskabelse. Skabelsens hvile ligger ikke langt fra tilgivelse. Sætningen "skab et rent hjerte i mig, Gud, giv mig på ny en fast ånd" (SI 51,12) bruger udtryk fra skabelsen. I Det Gamle Testamente er det kun Gud, der kan "skabe" (*bara'*), og når vi er blevet genskabt, kan vi hvile.

Til eftertanke

Hvis du ikke har erfaret den glæde og fryd, som befrielse fra en skyldbetyngt samvittighed giver, hvad holder dig tilbage? Hvad kan beretningen om David lære os, hvis det er vores skyld, der holder os tilbage?

At genspejle Guds lys

Efter at have arbejdet os igennem et skamfuldt nederlag og oplevet tilgivelse, er det sandsynligvis mest naturligt for os at forsøge at glemme det hele. Minder om nederlag kan gøre ondt.

Sl 51,15-19

Hvad ønsker David at gøre med sit smertefulde nederlag?

Når en skål eller en værdifuld vase falder og knuses, vil vi oftest sukke og smide stykkerne ud. I Japan er der en traditionel kunstart, som kaldes kintsugi. Den specialiserer sig i at genskabe ituslået porcelæn. Ædelmetal som smeltet guld eller sølv benyttes til at lime de brudte stykker sammen og genskabe det, der var ødelagt, så det atter bliver smukt og værdifuldt.

Hver gang Gud tilgiver vores overtrædelser og genskaber os, sker der ændringer. Guds dyrebare tilgivelse limer vores brudte liv sammen igen, og de synlige brud kan henlede opmærksomheden på Guds nåde. Vi kan blive Guds højtalere. "Min tunge kan juble over din retfærdighed" (Sl 51,16). Vi kan ikke forsøge at reparere os selv. Vores nedbrudte ånd og vores sønderknuste hjerte er lovpris nok for Gud. De bliver lysstråler, som verden kan se omgive os. Vores erfaring i at blive tilgivet tiltrækker andre, som leder efter tilgivelse.

Sl 51
1 Joh 1,9

Hvilken forbindelse er der mellem de to tekster?

1 Joh 1,9 er et kort sammendrag af Salme 51. David ved, at "et sønderbrudt og sønderknust hjerte afviser du ikke, Gud" (Sl 51,19), og Johannes forsikrer os om, at "hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed." Vi kan stole på Gud og det, han lover.

David kunne ikke gøre den frygtelige ødelæggelse, han havde påført sin familie ved sine handlinger og sit eksempel, god igen. Han bar følgerne af sine valg og sine handlinger. Men David vidste, at han var tilgivet. Han vidste, at han var nødt til i tro at have tillid til, at en dag, ville Guds sande lam komme og stå i hans sted.

Til eftertanke

Hvordan kan du her og nu benytte løftet i 1 Joh 1,9 på din egen situation og dit eget liv? Løftet gælder også for dig. Hvilke følelser vækker det i dig?

Til videre studium

"Davids anger var oprigtig og dybtfølt. Han forsøgte ikke at undskylde sin forbyrdelse. Han bad heller ikke, fordi han ville forsøge at undgå de straffe, som truede ham ... Han så, hvorledes han havde besmittet sin sjæl, og han afskyede sin synd. Han bad ikke blot om tilgivelse, men om et rent hjerte... Han fik tillid til, at Gud ville tilgive ham og tage imod ham, ved at læse Guds løfter til angrende syndere ... 'Mit offer, Gud, er en sønderbrudt ånd, et sønderbrudt og sønderknust hjerte afviser du ikke, Gud' (Sl 51,19).

Selv om David havde faldet, løftede Herren ham op igen... David ydmygede sig og bekendte sin synd, mens Saul lod hånt om den irettesættelse, han fik, og forhærdede sit hjerte.

Dette afsnit af Davids liv rummer ... et af de stærkeste eksempler, vi overhovedet har, på de kampe og fristelser, som menneskeheden bliver udsat for, og på sand anger ... Det har til alle tider været en kilde til opmuntring for ... tusindvis af Guds børn, som er blevet overrumplet af synden og har været lige ved at fortvivle. De har fået mod til at angre og forsøge at vandre på Guds buds veje igen ved at tænke på David, hvis oprigtige anger blev godkendt af Gud.

Det menneske, der tager imod Guds irettesættelse, og som ydmyger sig og angre, som David gjorde, kan være forvisset om, at der er håb for det... Herren vil aldrig bortvise en eneste sjæl, som angre oprigtigt" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 378-379).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvordan kan vi finde balancen mellem at erkende vores syndighed og at leve som tilgivne sønner og døtre af universets konge?**
- 2. Hvorfor er al synd i sidste ende synd imod Gud?**
- 3. Hvad kan vi sige til en ikke-kristen, som ikke kan forstå, at uskyldige mennesker lider? Hvordan kan vi forklare Guds kærlighed og retfærdighed i en sådan situation? Hvordan er den store strids perspektiv en hjælp?**
- 4. Hvilken hensigt er der med Bibelens genfortælling af beretningen om David og Batseba?**
- 5. Tænk over, at synd adskiller os fra Gud, som det fremgår af Sl 51,13-14. Har du selv erfaret, at det sker? Hvad føler du i en sådan situation? Hvorfor er løftet om nåde den eneste løsning?**

